

koncertní sezona

2025/26

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE
uvádí 6. abonentní koncert
symfonického cyklu A

Alberto Agut
klarinet

**SEVEROČESKÁ FILHARMONIE
TEPLICE**

Charles Olivieri-Munroe
dirigent

26. března 2026 v 19:00 hodin
Dům kultury Teplice

www.severoceskafilharmonie.cz

Severočeská / North Czech
filharmonie / Philharmonic
Teplice Since 1838

Hluboké vzdělání v mládí, zájem o literaturu, nucená studia práv v Lipsku a Heidelbergu, studium hudby u významného klavírního pedagoga Friedricha Wiecka, jehož dceru Claru si později vzal za ženu – to jsou základní milníky života německého skladatele a hudebního kritika **Roberta Schumanna**. Jeho hudební dráha nebyla jednoduchá. Zranění prstu, které si způsobil sám, mu znemožnilo pokračovat v koncertní dráze klavírního virtuosa, a proto se zaměřil na studium skladby a hudební kritiku. Ve svých čtyřicetiletých letech založil Neue Zeitschrift für Musik, tehdy progresivní hudební časopis, který propagoval moderní směry v kompozici. Tímto časopisem i osobním vlivem prosadil např. Fredérica Chopina, Hectora Berlioze, ale i Johannese Brahmsa. Když se seznámil s Clarou, později nejslavnější německou klavíristkou 19. století, bylo jí teprve 15 let. Clařin otec vztah a později i sňatek zakázal, o povolení čtyři roky rozhodoval soud. Z velké lásky se narodilo osm dětí a Clara byla Robertovi Schumannovi celoživotní oporou i v těžkých časech, trpěl totiž těžkou maniodepresivní psychózou. On svou ženu naopak doprovázel na koncertních turné. Lásky i nemoc se v jeho tvorbě, zejména písňové, odrážejí jakoby ve vlnách dle období, jaké zrovna prožíval. V roce 1853, tedy tři roky před Robertovou smrtí, Schumannovi poznali tehdy dvacetiletého Johannese Brahmsa, jehož hudba je okouzila a spřátelili se s ním. Později Brahms pomáhal Claře s propagací a uchováním Schumannova díla. Stali se celoživotními přáteli a z jejich milé a jemné korespondence lze jen usuzovat, zda se jednalo pouze o přátelský vztah.

Svůj jediný **houslový koncert d moll** zkomponoval Schumann v době prvního kontaktu s mladým Brahmem. Finále skladby dokončil během tří dnů, právě pod vlivem tohoto setkání. Koncert byl známý pouze malému okruhu hudebníků a znovu objeven téměř osmdesát let po autorově smrti. Schumann jej komponoval pro předního evropského houslistu maďarského původu Josepha (Józsefa) Joachima, který byl i blízkým spolupracovníkem a přítelem Brahmsovým. Joachim koncert jednou pro Schumanna přednesl s hannoverským dvorním orchestrem, jehož byl koncertním mistrem. Jakkoliv Joachim přednášel koncertně Schumannovy sonáty, též zkomponované pro něj, k dalším performancím koncertu se již neodhodlal. Jelikož se Robert Schumann záhy pokusil o sebevraždu, považoval Joachim koncert za výplod choré mysli a celkově kompozici za morbidní. Nicméně z houslistovy dobové korespondence vyplývá, že v něm nacházel hlubokou citovost. Rukopis si ponechal po zbytek svého života. Pruské státní knihovně v Berlíně, kde Joachim rukopis uložil, ve své poslední vůli přikázal, že skladba smí být publikována až sto let po autorově smrti. Clara Schumannová a Johannes Brahms se Joachimovými názory nechali ovlivnit. Dílo vyšlo až jako součást Schumannových sebraných spisů.

Koncert je tradičně psán v trivěté formě. Spíše než poetickému a vášnivému stylu skladatelových ranějších děl odpovídá objektivnějším jakoby klasickému charakteru jeho pozdějších skladeb. První věta kombinující tóniny d moll a D dur působí spíše symfonicky než koncertantně. Silné původní téma dominuje následujícím pasážím. Přes náročný part houslí se sólový nástroj začíná do symfonického schématu hudby, a to navíc podtrhuje fakt, že věta neobsahuje obvyklou houslovou sólovou kadenci. Druhá věta má charakter silně citového intermezza. Postupně přechází do tanečního charakteru a do závěrečného ronda v paralelní tónině. V ní zůstává tok hudby i v poslední větě, která probíhá v rytmu výrazné polonézy.

Ani po svém znovuobjevení koncert nebyl premiérován v klidu. V roce 1937 nakladatelství Schott požádalo Yehudi Menuhina, aby dílo ohodnotil. Ten jej po prostudování označil za chybějící zásadní článek houslové literatury a chtěl jej provést v San Franciscu. Oznámil oficiální termín a narazil na protest houslistky d'Aranyiové, jež si na premiéru díla činila nároky sama na základě spiritualistické seance. Německá vláda, majitel práv, trvala na premiéře v Německu s německým sólistou, což se také v roce 1937 stalo. Menuhin zorganizoval až druhou premiéru koncertu v Carnegie Hall, ve verzi s klavírním doprovodem upraveným Paulem Hindemithem, který v té době byl v Německu nacisty jako skladatel již zakázán. Jelly d'Aranyi nakonec uvedla koncert poprvé v Londýně se Sym-

fonickým orchestrem BBC. Přes svůj nepříznivý počáteční osud skladba zůstává nedílnou součástí světového houslového repertoáru.

Andreas Nicolai Tarkmann pochází z Hannoveru a původně vystudoval hru na hoboj. V současné době je považován za jednoho z nejkreativnějších aranžérů instrumentální a vokální hudby současnosti. Velkých úspěchů dosáhl i jako pedagog a všestranný skladatel v široké škále hudebních forem. Při studiu Schumannova houslového koncertu, který Clara Schumannová po desetiletí nechala uchovávat „pod zámekem“, Tarkmann začal uvažovat o tom, zda by sólovému partu nemohl lépe vyhovovat zcela jiný nástroj než housle. Došel k názoru, že sólový part s jeho melodickou citlivostí a zakotvením v orchestru by mohl být mnohem lehčejí a živěji ztvárněn nástrojem dechovým než smyčcovým. V Schumannových skladbách pro klarinet lze totiž nalézt řadu podobných a charakteristických obrátů a motivů v sólovém partu, takže transkripce sólového houslového partu pro tento nástroj byla atraktivní výzvou. Přesný přepis „nota po notě“ pro zásadně odlišný nástroj byla přirozeně nemožná, ale je udivující, jak se Tarkmannovi podařilo brilantní aranžérskou technikou proměnit houslový koncert v přesvědčivý koncert klarinetový. Tato verze rozhodně vyplňuje mezeru v repertoáru velkého romantického koncertu pro klarinet.

Místo německého hudebního skladatele, klavíristy a dirigenta **Johannea Brahmsa** v dnešní dramaturgii je dostatečně osvětleno výše vztahem k rodině Schumannových. Narozdíl od Roberta Schumanna pocházel z chudých muzikantských poměrů. Nicméně, hudba byla v té době považována za řemeslo dědičné se z otce na syna, a proto ve studiu hudby Johannesovi nikdo nebránil. Jeho osudovým nástrojem se velice brzy stal klavír. Již v mládí navázal celoživotní přátelství se zmiňovaným virtuosem, o dva roky starším Josephem Joachimem. Ten byl mnohdy prvním, komu Brahms posílal k posouzení své kompozice, a jemuž věnoval také svůj houslový koncert. Joachim byl člověkem, který jej seznámil s významnými osobnostmi tehdejšího hudebního světa včetně manželů Schumannových. Clara v té době čekala sedmé dítě. Většina literatury se shoduje, že vztah Brahmsa s Clarou nepřekročil rozměr platonické lásky. Nicméně v době, kdy se Schumann léčil v sanatoriu, Brahms bydlel v Düsseldorfu u Schumannů a pomáhal Claře s péčí o děti. Johannes Brahms žil klidný zajištěný život a nikdy nezapomněl na podporu, kterou v mládí obdržel od starších uznávaných kolegů. Zůstal člověkem velkorysým a laskavým. Když u mladého umělce objevil talent, nezištně mu pomáhal. To se týká především Antonína Dvořáka a Karla Weise, jimž pomohl v začátcích. Zasedal totiž v císařském výboru, který uděloval státní stipendia, a zasloužil se o udělení finanční podpory oběma těmto českým skladatelům. S Antonínem Dvořákem udržoval přátelské vztahy a zasloužil se o prosazení jeho díla v Evropě. Sdíleli podobné názory na uměleckou tvorbu a navzájem se velice inspirovali.

Brahms usiloval ve své tvorbě o propojení se staršími kompozičními formami období klasicismu a romantismu. Bývá považován za dovršitele díla Ludwiga van Beethovena a za posledního velkého skladatele klasické německé hudební tradice, která sahá přes Mozarta a Haydna až k Bachovi. Stěžejní význam mají jeho čtyři symfonie. Na rozdíl od řady jiných slavných skladatelů Brahms dokončil svou **První symfonii c moll** již jako zralý skladatel. Vyšla tiskem roku 1877, tedy když mu bylo 44 let. Představuje syntézu dosavadního vývoje symfonické tvorby. Brahms na ní pracoval už v 60. letech, kdy měl naskicovanou první větu. S jejím dokončením a vydáním váhal, dokud nebyl s výsledným tvarem zcela spokojen, což trvalo dle autora samotného od prvních návrhů přes finální retuše celých jednadvacet let. Symfonii začal komponovat v období, kdy procházel obdobím těžké sebekritiky a mnohá svá dřívější díla ničil. Dalším faktorem byl tlak veřejnosti, která od něj očekávala srovnatelnost s Beethovenem (i když se jí nakonec neubráníl), a to mu ubíralo na sebedůvěře. Bylo to pravděpodobně v roce 1868, kdy symfonie začala nabírat svou finální podobu, jak vyplývá z pohlednice se vzkazem Claře Schumannové.

První věta začíná rozsáhlým úvodem, v němž je hlavní téma rozvíjeno ve variacích. Synkopovaný rytmus podtrhují pulzující tympány, dřevěné dechy a pizzicato ve smyčcích. Po krátkém bouřlivém návratu si téma předávají skupiny nástrojů a střídají se i rytmy, slyšíme scherzo i náznak úvodu Beethovenovy „osudové“ symfonie v tympánech. Neobvyklé modulace se postupně zklidňují v pizzicatu a decrescendu vedeném smyčci až do smířlivého závěru v C dur. Zpěvné téma druhé věty iniciují smyčce. Po přechodových pasážích slyšíme píseň v hoboji, doprovázenou pouze violami a ostatními dechy. I později se objevuje jemné lyrické hobojové sólo podporované smyčcovou sekcí. Hudba postupně plyne do mysteriózní, klidné nálady. První housle parafrázuji hobojové téma a spolu se sólovou hornou větu dovádějí do konce. Dlouhé houslové sólo tentokrát připomene Beethovenovy pozdní smyčcové kvartety nebo mši Missa solemnis. Třetí věta začíná klidnou melodií v klarinetu, než se postupně hudba rozvine v krátkých frázích a veselých rytmech. Allegretto se střídá s kontrastní náladou tria a po návratu do původního charakteru se věta postupně vyklidňuje do svého závěru, který však překvapí náhlým arpeggiem smyčců v posledních takttech. Čtvrtá věta se z rozvážného adagia přelévá do veselejší části, v níž dominuje pastýřská melodie alpského rohu, kterou skladatel zaslechl v Alpách. To byl mimochodem nápad, který potřeboval sdělit Claře Schumannové na pohlednici. Tento motiv se ještě několikrát průběžně objeví ve všech skupinách dechových nástrojů, důstojněji či veseleji. Tok hudby plyne až do místa, kde posluchačovo ucho zpozorní při tématu, které připomíná Beethovenovu Ódu na radost. Brahms sám toto přirovnání ale velmi rozčileně a ostře odmítal. Po dalším zahušťování hudebního materiálu v partituru se čtvrtá věta v závěru poněkud zjemní a končí párem odvozených kadencí.

Jakkoliv se tomu autor bránil, symfonie byla dobovou kritikou označována jako „Beethovenova dešátá“. Brahmsův přítel a nakladatel Fritz Simrock nezískal partituru dříve, než byla symfonie třikrát veřejně provedena a žádal si alespoň další tři možnosti představení publiku. Mistrovské dílo vynikající lyrikou a dokonalou formou mělo premiéru v roce 1876 v Karlsruhe a dodnes je považováno za jeden z vrcholů tradice symfonického žánru vůbec.

Španělský klarinetista, pedagog a interpret klasické hudby **Alberto Agut** patří mezi výrazné osobnosti současné evropské klarinetové školy. Studoval na konzervatoři v Castelló u Juana

E. Romera a soukromě u Venancia Riuse, později na Hudební škole USC Thornton u Yehudy Gilada a na Carnegie Mellon University u Michaela Rusinka. Od svého mezinárodního debutu v roce 2011 se pevně etabloval jako jeden z předních klarinetistů své generace. Jeho práce sólisty, uměleckého ředitele a komorního hudebníka si vysloužila uznání mezinárodní kritiky a mnohá ocenění, včetně ceny Nadace Dávalos-Fletcher, stipendia Aspen Music Festival Fellowship a ceny Valencijské komunity pro mladé umělce. Umělecká angažmá jej zavedla do většiny evropských států, USA a dalších zemí. Vystupoval v prestižních sálech, jako jsou Carnegie Hall, Walt Disney Con-

cert Hall, Palau de la Música Catalana, Palau de la Música de Valencia, Auditori de Castelló, Liceo d'Artà de Baia Mare, Benedict Tent, Joan and Irving Harris Concert Hall, Folkets Hus Vänersborg, Trollhättan Folkets Hus, Bing Theater, Bovard Auditorium, a další. Spolupracoval mimo jiné s Orquesta Sinfónica de Madrid, Bogotá Philharmonic, s předním švédským komorním orchestrem Camerata Nordica, Aspen Festival Orchestra, Madrid Chamber Orchestra a Symphony Orchestra of Vallés, a to

pod vedením dirigentů jako Carl St. Clair, James Conlon, Robert Spano, Hugh Wolf, Federico Cortese, Jane Glover, Johannes Gustafsson, a další.

Alberto Agut, vášnivý zastánce rozšiřování klarinetového repertoáru, úzce spolupracuje se skladateli na tvorbě nových děl. Jeho projekt Španělské tance, který vznikl ve spolupráci s Camerata Nordica a skladatelem Davidem Molinerem, propojil hudbu a vyprávění příběhů, aby umožnil silnou interakci s publikem. V roce 2020 navíc jeho spolupráce se skladatelem Danielem Royem vyústila ve Dvojkonzert pro klarinet a housle „La Dama del Bosc“. Jeho projekty zahrnují sólovou a komorní hudbu, ale i průlomová díla, které rozšiřují repertoár pro klarinet. Zaměřuje se i na komunitní práci, působí jako umělecký ředitel festivalu Castelló Music Festival a California Music Society (CMS). V těchto rolích vytváří platformy pro mezinárodní umělce i pro mladé hudebníky. Ve spolupráci s Los Angeles Philharmonic vedl California Music Festival, vlajkový projekt CMS. Ve svém rodném Castelló založil nadaci a kulturní centrum Béckmen YOLA Center, které je nyní jeho domovským působištěm.

Během své kariéry Alberto Agut spolupracoval s významnými umělci, včetně Albana Gerhardta, Paquita D'Rivery, Sarah Chang, Francisca Fullana, Jurije Reviche, Laury Park-Chen, Julianne J. Lee, Gergany Gergovy, Chul-Geun Parka, Sona Tokudy, Armena Nazariana a Alfonsa Venturiho. Na jeho mezinárodních turné zazněly koncerty Mozarta, Nielsena a Coplanda, spolu s novými díly, jako jsou úpravy Vivaldiho koncertů pro klarinet, a s jeho vlastními projekty, včetně Španělských tanců. V sezóně 2024–2025 jej prestižní švédský komorní orchestr Camerata Nordica jmenoval u příležitosti 50. výročí svého vzniku rezidenčním umělcem. Debutoval také v Latinské Americe s Bogotskou filharmonií, absolvoval tři evropská turné a spolupracoval s David Oistrach Quartete, Quatuor Elmire a Triem Aurora. Nadcházející angažmá jej zavedou do východní Evropy, Skandinávie, Latinské Ameriky, Spojených států a Španělska. Alberto Agut pravidelně vyučuje na Evropském klarinetovém institutu po boku prestižních klarinetistů, jako jsou Martin Fröst (koncertní sólista), Shirley Brill (Vysoká hudební škola v Norimberku), Florent Héau (L'HEMU de Laussane), Harri Mäkki (Sibeliova akademie), Björn Nyman (první klarinetista Norského národního orchestru), Alberto Álvarez (první klarinetista Švédského komorního orchestru) nebo Efren Ramos (Konzervatoř Castilla La Mancha).

Charles Olivieri-Munroe je jedním z nejvýznamnějších dirigentů současnosti. Z významných světových orchestrů dirigoval Israel Philharmonic, Ruský národní, Montrealský a Torontský symfonický orchestr, Sydney Symphony, Berlin Deutsches Symphonie-Orchester, Českou filharmonii, Petrohradskou filharmonii, Dánský rozhlasový symfonický orchestr, Mnichovský symfonický orchestr, Stuttgartský a Varšavský filharmonický orchestr, Budapešťský symfonický orchestr a mnoho dalších. S rozvíjející se kariérou v asijsko-pacifickém regionu nedávno vedl koncerty v Japonsku, Koreji, Číně, Vietnamu a Thajsku. Mezi sólisty, s nimiž Charles Olivieri-Munroe spolupracoval, patří mimo jiné Angela Gheorghiu, Krystian Zimerman, Josef Suk, Maxim Vengerov, Joshua Bell, Mischa Maisky, Shlomo Mintz, Ivan Moravec, Sol Gabetta, Gabriela Beňačková nebo Joseph Calleja. Je i žadáným operním dirigentem, debutoval v Berlíně s operou Falstaff a od té doby se k produkcím pod jeho taktovkou řadí Don Giovanni v Miláně, Evžen Oněgin ve frankfurtské Alte-Oper, Aida na festivalu Lago di

Como, Lazebník sevillašský v Poznaňské opeře a také inscenace v Sydney Opera House, Teatro Fenice v Benátkách a v Amsterdamu. V roce 2020 dirigoval Othella v bělehradském Národním divadle, Figarovu svatbu v Hongkongské opeře a v roce 2021 debutoval v Mariinském divadle v Petrohradu.

Charles Olivieri-Munroe se narodil na Maltě, ale vyrůstal v Kanadě, kde studoval hru na klavír na Královské hudební konzervatoři a na Univerzitě v Torontu. Po promoci v roce 1992 získal tři ontarijská stipendia na studium u Otakara Trhlíka na Janáčkově akademii múzických umění v Brně. Studoval také u Jiřího Bělohlávky. V polovině 90. let strávil dva roky na slavné Accademia Musicale Chigiana v Sieně, kde se vzdělával u Jurije Temirkanova, Myung Whun Chunga a Ilji Musina. Charlesova mezinárodní kariéra začala řadou triumfů na mezinárodních soutěžích, které vyvrcholily získáním první ceny na dirigentské soutěži Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro v roce 2000. V rámci ocenění získal možnost nahrávat pro značku Supraphon a dirigoval koncerty vysílané Českým rozhlasem. V poslední době nahrával pro Sony, RCA Red Seal, Naxos, SMS Classical a Naïve Records. V současné době je hlavním hostujícím dirigentem Thüringen Philharmonie v Německu a čestným šéfdirigentem Severočeské filharmonie Teplice, u které v letech 1997–2014 působil jako šéfdirigent. Je také rezidenčním dirigentem Texas Round Top Festival Institute, nejdéle nepřetržitě pořádaného hudebního festivalu svého druhu ve Spojených státech. Dříve působil jako umělecký ředitel a šéfdirigent Krakovské filharmonie (2015–2021) a šéfdirigent Philharmonie Südwestfalen v Německu (2011–2018). Zastával také funkce šéfdirigenta festivalu Colorado „Crested Butte“ (2008), uměleckého ředitele Inter-Regionales Symfonie Orchester v Německu (2008), šéfdirigenta Symfonického orchestru Slovenského rozhlasu v Bratislavě (2001–2004) a zástupce dirigenta Filharmonie Brno (1995–1997) a Karlovarského symfonického orchestru (1993–1995). Stejně jako zesnulý Sir Charles Mackerras je Charles Olivieri-Munroe uznávaným specialistou na díla skladatelů Dvořáka, Smetany, Janáčka, Martinů a širší slovanský repertoár.

PROGRAM:

Robert Schumann (1810–1856)
Koncert pro housle a orchestr d moll, WoO 23
v úpravě Andrease Tarkmanna (*1956) pro klarinet
In kräftigem, nicht zu schnellem Tempo
Langsam
Lebhaft, doch nicht schnell

Přestávka

Johannes Brahms (1833–1897)
Symfonie č. 1 c moll, op. 68
Un poco sostenuto — Allegro — Meno allegro
Andante sostenuto
Un poco allegretto e grazioso
Adagio — Più andante — Allegro non troppo, ma con brio — Più allegro

koncertní sezona
2025/26

SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE
uvádí 3. koncert cyklu D

Koncert pro pra-rodiče s dětmi

MALVÍNČINO HUDEBNÍ PUTOVÁNÍ: Švihák klasicismus

Účinkují

Silvie Młynarczyková
skřítek Malvínka

Dirigent

Tomáš Stanček

Scénář a režie

David Kříž

Autorka projektu

Štěpánka Biedermann

Severočeská filharmonie Teplice

18. 4. 2026 v 10:30 hodin
Koncertní sál Domu kultury Teplice

Vstupné 200 Kč, abonenti SČF, studenti, děti, senioři a držitelé průkazu ZTP 100 Kč
Předprodej vstupenek v pokladně Domu kultury Teplice a na www.ticketportal.cz.

www.severoceskafilharmonie.cz

Severočeská / North Czech
filharmonie / Philharmonic
Teplice Since 1838

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje

Teplice

MINISTERSTVO
KULTURY

Ústecký kraj

Lázně Teplice

SEVEROČESKÁ VODA
NADAČNÍ FOND

PŘÍŠTÍ PROGRAM
PRÉMIOVÝ CYKLUS C | KONCERT 3

2. dubna 2026 v 19:00 hodin
Dům kultury Teplice

Velikonoční koncert

Program:
Gustav Mahler
Symfonie č. 6 a moll „Tragická“

Účinkují:
Severočeská filharmonie Teplice
Dirigent: **Petr Vronský**

Severočeská filharmonie Teplice

+420 778 888 013 | e-mail: sev.filharmonie@seznam.cz
www.severoceskafilharmonie.cz | www.scf.sf.cz

Změna programu vyhrazena.
Při koncertech je zakázáno fotografovat a pořizovat audiovizuální záznamy.

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje